

Nieuwsbrief - EHRC Updates 2025-13

Nummer 13, 2025

Redactie: J.H. Gerards, H. Morre, J. Krommendijk, S. Lambrecht, P. Ölçer, B. Aarrass, L.E. Burgers, P. Cannoot, L.R. Glas, C. Mak, D.A.G. van Toor en C. Van de Graaf.

INHOUDSOPGAVE

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD003584417 26-06-2025

Seydi e.a. t. Frankrijk, EHRM 26 juni 2025, nr. 35844/17

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD000574222 26-06-2025

S.O. t. Spanje, EHRM 26 juni 2025, nr. 5742/22

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD005500018 26-06-2025

Cimpaka Kapeta t. België, EHRM 26 juni 2025, nr. 55000/18

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD003915020 26-06-2025

Benyukh t. Oekraïne, EHRM 26 juni 2025, nr. 39150/20

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD000883820 26-06-2025

Alakhverdyan t. Oekraïne, EHRM 26 juni 2025, nr. 8838/20

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD003472418 24-06-2025

Sagir e.a. t. Griekenland, EHRM 24 juni 2025, nr. 34724/18

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0524JUD001798518 24-06-2025

Pacurar t. Roemenië, EHRM 24 juni 2025, nr. 17985/18

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD003020 24-06-2025

M.L. t. Noord-Macedonië, EHRM 24 juni 2025, nr. 30206/23

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD004608421 24-06-2025

H.Q. e.a. t. Hongarije, EHRM 24 juni 2025, nrs. 46084/21, 40185/22 en 53952/22

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD006908013 24-06-2025

Aksungur e.a. t. Servië, EHRM 24 juni 2025, nrs. 69080/13 en 4 andere

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD000498624 24-06-2025

A en B t. Malta, EHRM 24 juni 2025, nr. 4986/24

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0619JUD003232422 19-06-2025

Ravier t. Frankrijk, EHRM 19 juni 2025, nr. 32324/22

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0617JUD003878518 17-06-2025

Radobuljac t. Kroatië (nr. 2), EHRM 17 juni 2025, nr. 38785/18

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2025:0617JUD004288118 17-06-2025

Bulent Bekdemir t. Turkije, EHRM 17 juni 2025, nr. 42881/18

Hof van Justitie van de Europese Unie

Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2025:461 19-07-2025

Darvate e.a., HvJ EU 19 juni 2025, zaak C-299/23

Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2025:484 26-06-2025

Makeleio, HvJ EU 26 juni 2025, gev. zaken C-555/23 en C-556/23

Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2025:474 24-06-2025

GR REAL, HvJ EU 24 juni 2025, zaak C-351/23

RECHTSPRAAK

A en B t. Malta, EHRM 24 juni 2025, nr. 4986/24

A heeft samen met C een kind (B) gekregen, maar zij zijn daarna gescheiden. C heeft omgangsrecht gekregen, maar maakte daarvan volgens A misbruik. In de procedure hierover is geoordeeld door rechter F, waarvan bleek dat zij in een eerdere scheidingszaak was vertegenwoordigd door advocaat G, die nu C vertegenwoordigde. Het EHRM overweegt dat dit niet direct problematisch is omdat de procedure waarin G betrokken was al was beëindigd; Malta is bovendien een klein land waar dit soort verhoudingen bijna onvermijdelijk is. De omgangsrechtelijke procedure is verder niet onredelijk geweest. Art. 6 en 8 EVRM zijn niet geschonden.

C is de moeder van tweede klager; eerste klager is zijn vader. Eerste klager en C zijn in 2017 gescheiden, waarna eerste klager ouderlijk gezag over het kind heeft gekregen en C omgangsrechten toegewezen kreeg. C heeft verschillende keren de voorwaarden voor het omgangsrecht geschonden, waarbij het kind onder meer de gelegenheid kreeg om contact te hebben met D, waarvan bekend is dat hij vuurwapens heeft. Daarop heeft eerste klager verzocht om het omgangsrecht van C te beëindigen of te beperken, ook omdat tweede klager iedere keer dat hij contact zou hebben met zijn moeder hysterisch reageerde. Tijdens de procedures hierover bleek dat er nauwe banden waren tussen de advocaat van C (G) en de advocaat van de rechter die over de zaak zou oordelen (F).

Voor het EHRM hebben klagers gesteld dat de rechter door de banden tussen de advocaten niet volledig onpartijdig was, in strijd met art. 6 EVRM. De eerste vraag die daarbij rijst is of art. 6 EVRM in deze procedure van toepassing is, nu de procedure betrekking had op een voorlopige voorziening. Het Hof heeft al eerder vastgesteld dat in de meeste kortgedingprocedures de uitspraak dusdanig komt vast te staan dat sprake is van een vaststelling van rechten en verplichtingen in de zin van art. 6 EVRM. Gebleken is niet dat dit hier anders is of dat de procedure zodanig uitzonderlijk is dat het vereiste van onpartijdigheid niet in dezelfde mate hoeft te worden gesteld als normaal gesproken in civiele procedures het

geval is.

In dit geval is niet gebleken dat rechter F blijkt heeft gegeven van een persoonlijke bevooroordeeldheid. Wel konden de banden tussen rechter F en advocaat G in dit geval een zekere twijfel oproepen aan de onpartijdigheid van F. Ook rechter F heeft dit onderkend, maar er is op gewezen dat de betrokkenheid van G bij de zaak van rechter F zeven maanden voor de procedure van eerste klager is beëindigd. Het Hof kan dan ook begrijpen waarom rechter F hier niet zelf op heeft gewezen. Daar komt nog bij dat Malta een kleine staat is met een beperkt aantal rechters en advocaten, zodat een situatie als deze zich daar vrij gemakkelijk kan voordoen. De mogelijkheid van wraking of vereisten van terugtrekking mogen dan niet leiden tot het lamleggen van het rechtssysteem. Er was bovendien wel een wrakingsprocedure beschikbaar, waarvan eerste klager wel gebruik heeft gemaakt, en er is ook in hogere instanties voldoende compenserende rechtsbescherming geboden. Art. 6 lid 1 EVRM is dan ook niet geschonden (6 stemmen tegen 1).

In de tweede plaats hebben klagers gesteld dat de rechterlijke beoordeling van de omgangsrecht kwestie niet in overeenstemming was met art. 8 EVRM. Het Hof wijst erop dat in dit soort gevallen de nationale rechters het beste in staat zijn te beoordelen wat in het belang is van de betrokkene. In dit geval heeft rechter F de zaak zorgvuldig beoordeeld en ook in een vroegtijdig stadium een psycholoog aangewezen om de situatie te beoordelen. Er is geen reden om aan te nemen dat de procedure oneerlijk of onzorgvuldig is geweest, zodat art. 8 EVRM niet is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD000498624

Zaaknummer: 4986/24

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 1 en EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Aksungur e.a. t. Servië, EHRM 24 juni 2025, nrs. 69080/13 en 4 andere

Vijf Duitse en/of Turkse staatsburgers zijn tussen 2012 en 2014 aangehouden bij de Servische grens, waarbij bleek dat ze hogere contante geldbedragen bij zich hadden dan de toegestane 10.000 euro. Voor het niet-aangeven daarvan is hen niet alleen een boete opgelegd, maar ook zijn de bedragen geheel of gedeeltelijk in beslag genomen. Die consequentie acht het Hof niet voorzienbaar en ook niet legitiem en proportioneel met het oog op het gestelde doel van het tegengaan van witwassen. Art. 1 EP EVRM is dan ook geschonden.

Klagers zijn Duitse en/of Turkse staatsburgers die tussen 2012 en 2014 zijn aangehouden bij de grens tussen Servië en Turkije. Daarbij bleek in alle gevallen dat zij meer dan het toegestane bedrag van 10.000 euro aan contant geld bij zich droegen. Het bedrag tot 10.000 euro mochten zij houden, maar het meerbedrag werd in beslag genomen – het gaat daarbij om bedragen die varieerden tussen 14.425 en 53.000 euro). Ook is klagers een boete opgelegd en is de tijdelijke inbeslagname geheel of gedeeltelijk definitief gemaakt.

Volgens klagers is de inbeslagname van de geldbedragen in strijd met het eigendomsrecht van art. 1 EP EVRM. Het Hof overweegt dat er in dit geval weliswaar een wettelijke basis was voor de inbeslagname, maar dat de bewoordingen vaag waren en dat de rechtspraak van het Constitutionele Hof hierover inconsistent was. Daardoor was de inbeslagname niet voorzienbaar. Het Hof merkt niettemin ook nog op dat is aangevoerd dat het doel van de maatregelen was gelegen in het bestrijden van witwassen. In het onderhavige geval is echter niet gebleken dat dit doel met de inbeslagnames is gediend, dat klagers waren veroordeeld of verdacht van strafbare feiten, of dat de rondom witwassen bevoegde autoriteiten over de incidenten zijn geïnformeerd. Hun enige vergrijp was dat zij geen aangifte hadden gedaan van de bedragen die zij bij de grensovergang bij zich hadden. Het ging verder om voor klagers grote geldsommen, waarbij het niet aangeven daarvan geen gevolgen had voor de Servische schatkist. Zeker nu de Servische rechters geen toetsing hebben uitgevoerd van de

proportionaliteit van de inbeslagname, is art. 1 EP EVRM geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUDoo6908013

Zaaknummer: 69080/13 en 4 andere

Wetsartikelen: EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Alakhverdyan t. Oekraïne, EHRM 26 juni 2025, nr. 8838/20

Alakhverdyan is aanvankelijk ondervraagd als getuige bij een dodelijk steekincident. Daarna heeft hij – volgens hem na financiële druk en foltering – zonder bijstand door een advocaat bekentenissen afgelegd en heeft hij informatie gegeven die vervolgens leidend is geweest voor het onderzoek. Hoewel de bekentenissen uiteindelijk als bewijsmateriaal zijn uitgesloten, heeft nooit een volledige herbeoordeling van de zaak plaatsgevonden. Het EHRM ziet dat als zeer problematisch, nu de bekentenissen het onderzoek sterk hebben beïnvloed. Daardoor is gehandeld in strijd met art. 6 lid 1 en lid 3 (b)-(d) EVRM.

Naar aanleiding van een ernstig steekincident in 2004 met twee dodelijke slachtoffers deed de politie onderzoek in het dorp waar klager woonde. De politie vroeg klager mee te gaan naar het bureau, waar hij werd ondervraagd als getuige. Volgens klager nam de politie hem en een kennis daarna mee naar een bos, waar de echtgenoot van een van de slachtoffers hen geld aanbood in ruil voor een bekentenis. Volgens klager weigerden zij en werden zij daarop net zo lang gefolterd tot ze alsnog bekenden. Een dag later legden zij een formele bekennende verklaring af, zonder bijstand door een advocaat. Klager heeft vervolgens nog een aantal bekennende verklaringen afgelegd en zelfincriminerende informatie gegeven. Pas tijdens de zitting heeft hij deze ingetrokken. Uiteindelijk is hij veroordeeld wegens moord.

Voor het Hof heeft klager gesteld dat deze gebeurtenissen strijd opleveren met art. 6 EVRM. Het Hof stelt vast dat klagers bekennende verklaringen niet alleen van belang zijn geweest voor de directe bewijsvoering, maar ook bepalend zijn geweest in de zoektocht naar ondersteunend bewijsmateriaal. Daardoor hebben ze zijn procespositie duidelijk en onomkeerbaar beïnvloed. Uiteindelijk heeft het hooggerechtshof de eigenlijke bekentenis en een aantal direct daaraan gerelateerde bewijsstukken wel uitgesloten, waarbij het ook heeft verwezen naar een eerdere uitspraak van het EHRM hierover. Het heeft echter niet uitgelegd waarom een resterend deel van het bewijsmateriaal – dat eveneens kon zijn aangetast door de

bekentenissen – niet is uitgesloten. Ook is onvoldoende ingegaan op de omstandigheden rondom het afleggen van de bekende verklaringen en het ontbreken van bijstand van een advocaat. Volgens het Hof kan eigenlijk alleen een volledig nieuwe procedure met een volledige herbeoordeling van het bewijsmateriaal leiden tot een deugdelijke oplossing in de zaak. Dit betekent dat art. 6 lid 1 en lid 3 (b)-(d) EVRM zijn geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD000883820

Zaaknummer: 8838/20

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 1 en EVRM art. 6 lid 3 (b)-(d)

RECHTSPRAAK

Benyukh t. Oekraïne, EHRM 26 juni 2025, nr. 39150/20

Benyukh zit een levenslange gevangenisstraf uit. Tijdens zijn gevangenisstraf zijn om medische redenen bijna al zijn tanden en kiezen getrokken. Daardoor heeft hij veel pijn bij het eten, is zijn gezicht veranderd en heeft hij spraakmoeilijkheden. De gemeente weigerde een vergoeding voor een kunstgebit om formele en budgettaire redenen. Pas na bijna twee jaar heeft Benyukh op voorspraak en op kosten van een NGO alsnog een kunstgebit gekregen. Volgens het Hof is er geen twijfel over mogelijk dat Benyukh daardoor stress en vernedering heeft ervaren, zodat is gehandeld in strijd met art. 3 EVRM.

Klager zit een levenslange gevangenisstraf uit. Tijdens zijn gevangenschap zijn om medische redenen bijna al zijn tanden en kiezen getrokken, waardoor hij moeilijk kan eten en waardoor ook zijn spraak en gezicht zijn aangetast. Pas na een aantal jaren werd hij onderzocht door een tandarts die concludeerde dat hij een kunstgebit nodig had. De medische dienst van de gevangenis verzocht een vergoeding daarvan aan de gemeentelijke autoriteiten, maar zij wezen dit verzoek af omdat daar geen contractuele basis voor bestond en de kosten voor het voorzien in kunstgebitten voor gevangenen bovendien niet pasten in de begroting. Uiteindelijk kreeg klager door interventie van een NGO alsnog een kunstgebit.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat het niet verschaffen van een kunstgebit een schending heeft opgeleverd van art. 3 EVRM. Het Hof overweegt dat de gevangenisautoriteiten zich vanaf 2019 bewust waren van de noodzaak van een kunstgebit, maar dat hij ze pas in 2021 kreeg op voorspraak en kosten van een NGO. Er is geen twijfel over mogelijk dat klager in de tussentijd pijn had bij het eten en dat zijn tandenloosheid ook verder veel stress en vernedering heeft opgeleverd. Het niet-optreden van de overheid om hem te voorzien van een kunstgebit is dan ook in strijd met art. 3 EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD003915020

Zaaknummer: 39150/20

Wetsartikelen: EVRM art. 3 en EVRM art. 13

RECHTSPRAAK

Bulent Bekdemir t. Turkije, EHRM 17 juni 2025, nr. 42881/18

Bulent Bekdemir is aangehouden op verdenking van ordeverstoringen en afpersing. Hij heeft buiten aanwezigheid van een advocaat verklaringen afgelegd die hij later heeft ingetrokken, maar die toch betrokken zijn in zijn uiteindelijke veroordeling. Het Hof overweegt dat weliswaar ander bewijsmateriaal een rol heeft gespeeld in de procedure, maar dat de oorspronkelijke verklaringen wel een narratief en een frame hebben gevormd waarbinnen de procedure zich verder heeft afgespeeld. Daardoor zijn de verklaringen toch vrij bepalend geweest en hadden er voldoende compenserende maatregelen moeten zijn. Nu die niet zijn geboden, is art. 6 EVRM geschonden.

In 1998 werden klager en C.S. staande gehouden omdat zij zich verdacht gedroegen. Zij bleken een vuurwapen, munitie en een spandoek bij zich te hebben. Uit ballistisch onderzoek bleek dat vier gevonden kogelhulzen bij een incident in Bağcılar afgevuurd waren door het pistool dat bij klager was aangetroffen. Bij dit incident waren spandoeken bij een lokaal koffiehuis opgehangen en was in de lucht geschoten. Ook correspondeerden de vingerafdrukken van klager met de vingerafdrukken die waren gevonden bij een van de banners in Bağcılar. Klager bekende bij de politie – zonder advocaat – dat hij aanhanger was van de TKP-ML/TIKKO, een organisatie die als doel heeft om de constitutionele ordening met geweld omver te werpen en te vervangen door een op communistische idealen geschoeid systeem. Klager bekende ook actief te zijn geweest in verschillende demonstraties en dat hij de eigenaren van verschillende bars en restaurants had afgeperst. Klagers verklaringen leidden ertoe dat nog meer mensen werden opgepakt, die ook tegen hem getuigden. Hij trok zijn verklaringen later in, maar werd uiteindelijk toch veroordeeld tot 12,5 jaar gevangenisstraf, onder meer op basis van de verklaringen die hij had afgelegd bij de politie.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat de veroordeling op basis van verklaringen die hij zonder advocaat had afgelegd in strijd komt met art. 6 lid 1 en lid 3 (c) EVRM. Het Hof beoordeelt de kwestie in het licht van zijn *Beuze*-rechtspraak over bijstand door een advocaat

tijdens het politieverhoor. Het Hof merkt op dat de nationale rechters geen enkele betekenis hebben toegekend aan het ontbreken van een advocaat tijdens het verhoor, terwijl ook naar nationale wetgeving een verklaring in dat geval niet de basis kan vormen voor een veroordeling, tenzij deze verklaring later bij de rechter nog eens is afgelegd. Ook het Constitutionele Hof heeft de EHRM-standaarden niet toegepast, maar heeft alleen onderzocht of de verklaringen het enige of bepalende bewijs in de zaak vormden. Dat was volgens het Constitutionele Hof niet zo omdat er ook nog ander bewijsmateriaal was en dat niet was gebleken van mishandeling van klager tijdens het politieverhoor. Het Hof overweegt echter dat de verklaringen van klager uiteindelijk ook leidden tot een narratief in de zaak dat bepalend was voor de manier waarop de rechter deze heeft beoordeeld. Het feit dat er meer materiaal is betrokken in de veroordeling dan de verklaringen alleen kan daarmee onvoldoende compenseren dat klager zijn verklaringen buiten de aanwezigheid van een advocaat heeft afgelegd, zodat art. 6 lid 1 en lid 3 (c) zijn geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 17-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0617JUD004288118

Zaaknummer: 42881/18

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 1 en EVRM art. 6 lid 3 (c)

RECHTSPRAAK

Cimpaka Kapeta t. België, EHRM 26 juni 2025, nr. 55000/18

Een Syriëganger is in 2015 veroordeeld tot een gevangenisstraf met een proeftijd, met als voorwaarde dat hij zich niet naar oorlogsgebieden mocht begeven. In 2016 heeft hij een paspoort aangevraagd, maar dat is geweigerd vanwege het risico dat hij weer naar Syrië was gegaan. In 2021 is hem alsnog een paspoort toegekend. Het Hof acht de weigering niet in strijd met de bewegingsvrijheid van art. 2 P4 EVRM. Er waren voldoende concrete indicaties dat er een risico was van terugkeer naar Syrië, de duur van de ontzegging was niet buitensporig en in de procedure is voldoende toegang tot informatie geboden.

In 2015 is klager – een Syriëganger die daar bij een jihadistische groepering heeft gevochten – in België veroordeeld tot een gevangenisstraf van vier jaar, met een proeftijd van vijf jaar voor het deel dat de duur van de voorlopige hechtenis overschreed, wegens deelname aan de activiteiten van een terroristische groepering. Voor de proeftijd golden verschillende voorwaarden, waaronder een verbod om oorlogsgebieden te betreden, een verplichting tot psychologische begeleiding, en een verbod op omgang met personen die zich in radicale islamitische en jihadistische kringen begeven. In 2016 vroeg klager een paspoort aan omdat hij naar Marokko op vakantie wilde met zijn echtgenote. Hierover bracht het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAM) een negatief advies uit, waarop uitgifte van het paspoort is geweigerd. In verband met een procedure hierover heeft zijn advocaat toegang geprobeerd te krijgen tot het advies van het OCAM, maar dat verzoek is afgewezen. Een procedure bij de Raad van State tegen de afwijzing van het verzoek om een paspoort was voor klager niet succesvol. In 2021 heeft klager opnieuw een paspoortaanvraag ingediend, die dit keer wel is gehonoreerd.

Voor het EHRM heeft klager allereerst gesteld dat de afwijzing van zijn paspoortaanvraag in strijd is met het recht op respect voor zijn gezinsleven, maar het Hof verklaart deze klacht kennelijk ongegrond omdat niet is gebleken dat hij het nodig had om zijn persoonlijke en familiale banden in het buitenland te versterken.

In de tweede plaats heeft klager aangevoerd dat de paspoortweigering in strijd komt met de door art. 2 P4 EVRM beschermde bewegingsvrijheid. Het Hof erkent dat er een wettelijke basis bestond voor de weigering en dat er een legitiem doel was in de bescherming van de openbare orde en de openbare veiligheid. Daarbij overwoog het dat preventieve maatregelen gebaseerd moeten zijn op concrete en daadwerkelijk indicatieve elementen die wijzen op het voortbestaan van het risico dat zij beogen te voorkomen. In dit geval heeft het OCAM zijn advies gemotiveerd door te wijzen op het risico dat klager zou terugkeren naar Syrië gelet op zijn signalering als voormalig jihadist. Ook was er op dat moment een IS-vlag in zijn woning aanwezig, waardoor de autoriteiten konden aannemen dat dit risico serieus was. De gegeven redenen zijn relevant en toereikend. Weliswaar was de weigering niet aan een bepaalde termijn gebonden, maar uiteindelijk heeft klager in 2021 alsnog een paspoort gekregen. De duur van de beperking van de bewegingsvrijheid was dan ook niet buitensporig. Verder is klager eerder toegang tot de informatie van het OCAM ontzegd, maar tijdens de procedure is hij wel geïnformeerd over de redenen voor weigering van het paspoort. Daardoor is geen afbreuk gedaan aan de essentie van de procedurele rechten die voortvloeien uit art. 2 P4 EVRM. Deze bepaling is dan ook niet geschonden. Om vergelijkbare redenen oordeelt het Hof dat ook art. 13 EVRM niet is aangetast.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD005500018

Zaaknummer: 55000/18

Wetsartikelen: EVRM art. 2 P4 en EVRM art. 13

RECHTSPRAAK

Darvate e.a., HvJ EU 19 juni 2025, zaak C-299/23

In 2021 hebben de voorzitters van de Waalse en Vlaamse advocatenbalies geprocedeerd over het ontbreken van een effectief rechtsmiddel voor derdelanders wier visumaanvraag voor studiedoeleinden is afgewezen. Het HvJ EU oordeelt dat art. 47 en richtlijn 2016/801 niet vergen dat de rechter na nietigverklaring van een afwijzing zelf in de zaak voorziet of de bevoegde organen verplicht tot het nemen van een nieuw besluit. Wel is het voor het effectief kunnen benutten van de studiemogelijkheden noodzakelijk dat de lidstaat verzekert dat na nietigverklaring binnen korte termijn een nieuw besluit wordt genomen.

In 2021 hebben de voorzitters van de balies van Wallonië en Vlaanderen een brief gestuurd naar de staatssecretaris voor Asiel en Migratie om hem aan te spreken over het ontbreken van een doeltreffend rechtsmiddel voor derdelanders wier visumaanvragen voor studiedoeleinden zijn afgewezen. Volgens hen doet het ontbreken daarvan afbreuk aan het recht op een eerlijk proces van art. 47 Hv en bovendien aan de rechten op privéleven, gezinsleven en onderwijs, zoals vastgelegd in art. 7 en 14 Hv. In verband hiermee heeft de Belgische rechter prejudiciële vragen voorgelegd aan het HvJ EU.

Het HvJ EU stelt voorop dat art. 34 lid 5 van richtlijn 2016/801 expliciet de mogelijkheid biedt om in beroep te gaan tegen de afwijzing van een visumaanvraag voor studiedoeleinden overeenkomstig het nationale recht van de lidstaat. Daarbij komt hen enige ruimte toe en het gaat bij het inrichten van de procedure om een aangelegenheid van de interne rechtsorde van elke lidstaat, maar de procedure moet wel voldoen aan de eisen van art. 47 Hv. Daarbij verplicht het Handvest er niet toe om andere rechtsmiddelen in te voeren dan in het nationale recht al bestaan, tenzij er geen rechtsgang is waarmee de eerbiediging van de rechten van justitiabelen kan worden verzekerd. Concreet vergt art. 34 lid 5 van de richtlijn niet dat een uitzonderlijke beroepsprocedure wordt ingevoerd die met spoed moet worden behandeld. Wel moet worden voorzien in een procedure die het in beginsel mogelijk maakt om op korte

termijn een nieuw besluit vast te stellen. Als een rechter alleen bevoegd is om een afwijzend besluit nietig te verklaren, zonder dat hij een eigen oordeel in de plaats kan stellen voor dat van het bevoegde bestuursorgaan, is dat in beginsel niet problematisch. Dit geldt zelfs als de rechter de bevoegde instanties niet kan verplichten een nieuw besluit te nemen.

In het onderhavige geval is ook van belang dat het initiële besluit vaak pas vrij kort voor de aanvang van het studiejaar wordt genomen, waardoor het in voorkomende gevallen lang kan duren voordat na vernietiging een nieuw besluit wordt genomen. De lidstaat moet er zorg voor dragen dat zeker in die situatie binnen een korte termijn een nieuw besluit kan worden genomen.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 19-07-2025

ECLI: ECLI:EU:C:2025:461

Zaaknummer: C-299/23

Wetsartikelen: Hv art. 7, Hv art. 14, Hv art. 47 en RL 2016/801 art. 34 lid 5

RECHTSPRAAK

GR REAL, HvJ EU 24 juni 2025, zaak C-351/23

Een bank heeft een kredietovereenkomst gesloten met particulieren, waarbij als beding in de algemene voorwaarden was opgenomen dat bij een betalingsachterstand de gezinswoning via een hypotheek gedwongen kon worden verkocht. Het HvJ EU oordeelt dat richtlijn 93/13 op zo'n rechterlijke procedure van toepassing is en dat art. 6 en 7 van deze richtlijn, gelezen in het licht van art. 7 en 47 Hv, zich verzetten tegen een nationale regeling waarbij de gedwongen executie van een gezinswoning kan worden voortgezet, ondanks een verzoek om opschorting van de maatregel en ondanks het feit dat het gaat om een mogelijk oneerlijk beding.

Een bank heeft met verweerders in het hoofdgeding een kredietovereenkomst gesloten waarbij de verweerders het geleende bedrag in maandelijkse termijnen moesten terugbetalen. Bij een betalingsachterstand voorzag een beding in de algemene voorwaarden in vervroegde opeisbaarheid van de lening. Het bedrag werd gewaarborgd door een hypotheek op de woning van verweerders. In 2016 heeft de werking van deze bepalingen geleid tot een verzoek tot openbare verkoop van de woning en gedwongen executie op dit onderpand. In de procedure hierover zijn vragen opgekomen die de verwijzende rechter aan het HvJ EU heeft voorgelegd.

Het HvJ EU herinnert allereerst aan het in art. 38 Hv neergelegde hoge niveau van consumentenbescherming, dat betekent dat de nationale rechter, zelfs ambtshalve, moet toetsen of een contractueel beding dat binnen de werkingssfeer van richtlijn 93/13 valt oneerlijk is. De richtlijn voorziet ook in een verplichting om te voorzien in doeltreffende en geschikte middelen om het gebruik van oneerlijke bedingen te beëindigen. Daartoe behoort in het licht van art. 47 Hv ook effectieve rechterlijke bescherming. Dit is nog extra van belang als het gaat om een gedwongen executie van een hypothecair onderpand die kan leiden tot uitzetting van een gezin uit de woning, gelet op art. 7 Hv.

Tegen deze achtergrond overweegt het HvJ EU dat art. 6 lid 1 en 7 lid 1 van richtlijn 93/13 van

toepassing zijn op een rechterlijke procedure als aan de orde in het hoofdgeding. Deze bepalingen verzetten zich tegen een nationale regeling waarbij een procedure tot gedwongen executie kan worden voortgezet, ondanks het feit dat er bij een rechterlijke instantie een verzoek om voorlopige maatregelen tot opschorting van de executie is ingesteld, het gaat om een gezinswoning als hypothecair onderpand, er aanwijzingen bestaan dat sprake is van een mogelijk oneerlijk beding dat aan de executie ten grondslag ligt, en de regeling niet voorziet om nietigheid van de executie wegens de oneerlijkheid van het beding langs gerechtelijke weg te vorderen.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:EU:C:2025:474

Zaaknummer: C-351/23

Wetsartikelen: Hv art. 7, Hv art. 38, Hv art. 47, Rl 93/13/EEG art. 6 lid 1 en Rl 93/13/EEG art. 7 lid 1

RECHTSPRAAK

H.Q. e.a. t. Hongarije, EHRM 24 juni 2025, nrs. 46084/21, 40185/22 en 53952/22

Deze zaak betreft het Hongaarse ‘ambassadestelsel’ voor asielzoekers, waarbij het uitgangspunt is dat asielverzoeken alleen worden behandeld als ze via een buitenlandse ambassade zijn ingediend. In het land zelf ingediende verzoeken worden niet behandeld en de asielzoekers worden onmiddellijk de grens overgezet. Het Hof oordeelt in lijn met een eerdere uitspraak van het HvJ EU dat dit stelsel onaanvaardbaar is; het komt in strijd met art. 4 P4 EVRM en art. 13 EVRM. Onder art. 46 EVRM geeft het Hof als aanwijzing dat Hongarije onmiddellijk passende maatregelen moet treffen om verdere collectieve uitzettingen te voorkomen en voldoende rechtsmiddelen moet bieden.

Klagers zijn respectievelijk twee Afghaanse en een Servische vluchteling. Hoewel de feiten van hun zaken iets verschillen, hebben hun klachten betrekking op hun binnenkomst in Hongarije. Hoewel zij daarbij meteen asiel hebben aangevraagd, zijn zij door de politie meteen – zonder nader onderzoek van de asielaanvraag – teruggebracht naar de Servisch-Hongaarse grens en is hen verteld dat zij zelfstandig de grens met Servië moesten oversteken.

Voor het EHRM hebben klagers gesteld dat deze aanpak in strijd is met verschillende EVRM-bepalingen, in het bijzonder art. 4 P4 EVRM en art. 13. Twee klagers hebben bovendien beroep gedaan op art. 3 EVRM omdat er bij terugkeer naar Servië een risico was van refoulement dat onvoldoende is onderzocht.

Het Hof stelt vast dat Hongarije vanwege de migratiedruk en de gestelde migratiecrisis is overgegaan tot het hanteren van een systeem van automatische verwijdering van niet legaal in Hongarije verblijvende vreemdelingen. Het Hof heeft in verschillende eerdere zaken over dit onderwerp al vastgesteld dat art. 4 P4 EVRM hierdoor is geschonden. Klagers hebben in het onderhavige geval niet de zogenaamde ‘ambassadeprocedure’ benut waarbij zij vanuit het

buitenland een asielverzoek konden indienen. Dit neemt niet weg dat het uitzetten van mensen zonder dat er een individuele beoordeling wordt uitgevoerd kan worden gezien als een verboden collectieve uitzetting in de zin van art. 4 P4 EVRM. Bovendien heeft het HvJ EU eerder al geoordeeld dat de ambassadeprocedure niet als een rechtsgeldige procedure in de zin van de procedurerichtlijn kan worden aangemerkt, nu de procedure onvoldoende waarborgen bevat, leidt tot onzekerheid, niet transparant is en het risico in zich draagt van willekeur. Toegang tot een procedure die kan leiden tot legaal verblijf moet in beginsel worden geboden bij de grensovergang; dat bij ambassades of consulaten dit soort procedures kan worden gevolgd is niet voldoende en is primair aanvullend. Het Hof oordeelt dan ook dat de ambassadeprocedure geen daadwerkelijke en effectieve toegang biedt tot legale binnenkomst. Dit levert een schending op van art. 4 P4 EVRM.

Het Hof oordeelt verder dat het onvoldoende is in het licht van art. 3 EVRM dat een asielzoeker bij een ambassade in het buitenland zou kunnen proberen een asielverzoek te laten beoordelen. Het is in ieder geval noodzakelijk dat de staat – als een asielzoeker eenmaal in het land is – beoordeelt of iemands verwijdering tot een aantasting van art. 3 EVRM-rechten kan leiden.

In de derde plaats overweegt het Hof dat de nationale wetgeving niet voorziet in een rechtsmiddel om verwijderingen aan te vechten zoals die zich in het onderhavige geval hebben voorgedaan. De autoriteiten hadden hen een rechtsmiddel moeten aanbieden met schorsende werking, terwijl klagers meteen zijn verwijderd. Art. 13 in relatie met art. 4 P4 EVRM is dan ook geschonden.

Tot slot overweegt het Hof dat de gevonden EVRM-schendingen rechtstreeks voortkomen uit de toepassing van nationaal recht. Het gevolg van deze wetgeving is dat duizenden mensen zich in dezelfde situatie bevinden als klagers in deze zaak, nu in 2022 alleen al 150.000 vreemdelingen zijn verwijderd. Weliswaar is de in deze zaak toegepaste regelgeving inmiddels ingetrokken, maar in november 2024 is nieuwe wetgeving aangenomen die in essentie uitgaat van hetzelfde systeem. Het Hof benadrukt in het licht van art. 46 EVRM dan ook dat de Hongaarse autoriteiten onmiddellijk passende maatregelen moeten treffen om verdere collectieve uitzettingen te voorkomen en voldoende rechtsmiddelen te bieden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUDoo4608421

Zaaknummer: 46084/21, 40185/22 en 53952/22

Wetsartikelen: EVRM art. 3, EVRM art. 13, EVRM art. 4 P4 en EVRM art. 46

RECHTSPRAAK

M.L. t. Noord-Macedonië, EHRM 24 juni 2025, nr. 30206/23

M.L. wilde na de scheiding van D.B.L. contact houden met hun dochter D., maar op aanklacht van D.B.L. werd M.L. vervolgd op verdenking van huiselijk geweld. In verband daarmee werd hem gedurende de procedure een contactverbod met D. opgelegd. Het EHRM acht het initiële opleggen van dit verbod in de omstandigheden redelijk. Naarmate de procedure langer duurde bleek echter dat er weinig bewijs was tegen M.L. Zeker nu de rechters de redelijkheid van voortdurende van het contactverbod niet regelmatig beoordeelden en daarbij ook niet de beste belangen van D. betrokken, oordeelt het Hof dat art. 8 EVRM is geschonden.

Klager is in 2013 getrouwd met D.B.L.; in hetzelfde jaar kregen zij een dochter (D.). In 2021 heeft klager een verzoek om echtscheiding ingediend en heeft hij verzocht om ouderlijk gezag toegewezen te krijgen over D. Dat is aanvankelijk toegewezen, maar in 2022 bleek dat de moeder een strafzaak tegen hem had geïnitieerd wegens huiselijk geweld en dat zij het hem onmogelijk maakte om contact te hebben met D. Daarbij werden beschermende maatregelen getroffen waardoor klager werd verplicht zich te onthouden van huiselijk geweld jegens de moeder en D. en waardoor hij D. niet meer kon zien. In mei 2023 werd het onderzoek tegen klager beëindigd omdat er geen aanleiding was om aan te nemen dat D. aan geweld was onderworpen of dat de aanklacht van de moeder gegrond was. Eind 2024 werd de echtscheiding uitgesproken en werd het gezag volledig toegewezen aan D. De omgangsrechten van klager met D. werden beëindigd.

Voor het Hof heeft klager gesteld dat het verbod om D. te kunnen zien op basis van een oneerlijke procedure is genomen. Het Hof besluit de zaak te behandelen in het licht van art. 8 EVRM. In deze zaak heeft de regering gesteld dat van een inbreuk op art. 8 EVRM vanuit de staat geen sprake is geweest, nu het D. was die had geweigerd om haar vader nog te zien. Het Hof overweegt daarover dat het weliswaar belangrijk is dat kinderen hun mening kunnen geven in een zaak als de onderhavige, maar dat die mening niet zo mag worden uitgelegd dat

die allesbepalend is en dat geen rekening meer hoeft te worden gehouden met andere factoren en overwegingen. Het verbod om D. te kunnen zien kwam bovendien wel degelijk vanuit de staat en leverde een inbreuk op klagers gezinsleven op.

Voor het verbod was de grondslag gelegen in een bepaling die bevordert dat ongehinderd een oordeel kan worden gegeven over verdenkingen van huiselijk geweld. Daarmee zijn de wettelijke basis en een legitiem doel gegeven. Een verbod als dit geldt tot een eindoordeel in de strafrechtelijke procedure is gevelde. Het gaat dus niet om een onomkeerbare of permanente maatregel. Ook moet rekening worden gehouden met het belang van kinderen en andere kwetsbare personen als het gaat om de bedreiging met (huiselijk) geweld. In de procedure bestonden ook voldoende aanwijzingen dat D. bang was voor haar vader en waren de klachten over huiselijk geweld *prima facie* geloofwaardig. Dat aanvankelijk een verbod is opgelegd, acht het Hof dan ook gerechtvaardigd. Dit geldt daarentegen niet voor de verlenging van het verbod in een later stadium van de procedure, toen al veel meer duidelijkheid bestond over de verdenkingen jegens klager en het beperkte beschikbare bewijs. De rechter heeft toen te weinig aandacht besteed aan de vraag of er daadwerkelijk een risico was van geweldgebruik jegens D. en of het ontzeggen van contact tussen D. en klager daadwerkelijk in het belang van D. was. Ook daarna is niet gebleken van een regelmatige controle van de redelijkheid van voortzetting van het contactverbod. Dit levert een schending op van art. 8 EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD003020

Zaaknummer: 30206/23

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Makeleio, HvJ EU 26 juni 2025, gev. zaken C-555/23 en C-556/23

Via twee mediawebsites zijn programma's uitgezonden waarin denigrerende uitspraken zijn gedaan over lhbt+ personen en waarin politici zijn beschuldigd van pedofiliebetrokkenheid. Zij konden daarvoor naar nationaal recht niet worden bestraft omdat de omzettingwetgeving van richtlijn 2010/13 zich niet uitstrekt tot via internet uitgezonden programma's. Het HvJ EU oordeelt dat dit in strijd komt met het beginsel van menselijke waardigheid en het gelijkheidsbeginsel zoals dat ook in de richtlijn tot uitdrukking komt. Gelet op het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel (art. 49 lid 1 Hv) is dat echter niet oplosbaar door een extensieve interpretatie van de bestaande wetgeving.

Makeleio exploiteert een krantenwebsite waarop ook audiovisuele inhoud wordt aangeboden. In 2021 is daarop een programma uitgezonden waarin een presentator zich bijzonder beledigend en denigrerend uitliet over lhbt+-personen. Hij zette daarbij het publiek aan tot het plegen van verbaal en fysiek geweld jegens hen, in navolging van vergelijkbaar geweld dat hij naar eigen zeggen zelf had gepleegd toen hij jonger was. Een tweede exploitant, Zougla, heeft via haar website een radioprogramma doorgegeven waarin de presentator bepaalde politici heeft beschuldigd van betrokkenheid bij pedofilie en verkrachting van minderjarigen. In verband hiermee zijn procedures gevoerd tegen de beide exploitanten, waarin vragen zijn opgekomen die de verwijzende rechter aan het Hof heeft voorgelegd.

De nationale rechter vraagt zich allereerst af of het eerbiedigen van de menselijke waardigheid binnen de werkingssfeer van richtlijn 2010/13 valt. Op die vraag antwoordt het HvJ EU dat uit een letterlijke, contextuele en teleologische uitleg van art. 6 lid 1 van deze richtlijn inderdaad volgt dat de verplichting om de waarde van de menselijke waardigheid te eerbiedigen en het verbod om inhoud uit te zenden die die waarde aantast, binnen de werkingssfeer van die

richtlijn vallen.

De tweede vraag is of art. 4 lid 1 van richtlijn 2010/13 zich verzet tegen een nationale regeling die alle aanbieders van mediadiensten verplicht om de menselijke waardigheid te eerbiedigen en geen inhoud uit te zenden die deze waarde aantast, maar uitzendingen via internet van die verplichting uitsluit. Het HvJ EU antwoordt hierop dat zo'n uitzondering inderdaad in strijd komt met deze richtlijnbevestiging; het gaat daarbij niet om meer gedetailleerde of strengere regels die niet onder deze bepaling vallen.

De laatste vraag is of het in art. 49 lid 1 Hv neergelegde legaliteitsbeginsel zich verzet tegen een uitleg van de nationale wettelijke regeling die zo ruim is dat ook de aanbieders van mediadiensten via internet binnen de werkingssfeer daarvan komen te vallen. Het HvJ EU benadrukt het belang van het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel als bijzondere uitdrukking van het algemene rechtszekerheidsbeginsel. In het licht hiervan beantwoordt het Hof de gestelde vraag positief, ondanks het feit dat daardoor strijd ontstaat met art. 6 lid 1 van de richtlijn.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 26-06-2025

ECLI: ECLI:EU:C:2025:484

Zaaknummer: C-555/23 en C-556/23

Wetsartikelen: Hv art. 21, Hv art. 49 lid 1, RL 2010/13/EU art. 4 lid 1 en RL 2010/13/EU art. 6 lid 1

RECHTSPRAAK

Pacurar t. Roemenië, EHRM 24 juni 2025, nr. 17985/18

Het hoofd van een nationale politie-inspectie bleek na inspectie geen correcte opgave te hebben gedaan van zijn bezittingen. Ook kon hij de herkomst van een aantal aanzienlijke bedragen niet goed verklaren. Uiteindelijk is daarom een bedrag van 59.000 euro in beslag genomen. Het Hof benadrukt het grote belang van verificatieprocedures voor corruptiebestrijding. De procedure is zorgvuldig ingericht en met voldoende waarborgen omkleed. Dat iemand uiteindelijk zelf de herkomst van middelen moet aantonen is niet problematisch. De inbeslagname is dan ook niet in strijd met art. 6 lid 1 en 1 EP EVRM.

Klager was hoofd van een regionale politie-inspectie. In 2011 concludeerde het nationale integriteitsagentschap (ANI) dat hij geen correcte opgave had gedaan van bezittingen. Na een nadere verificatie kreeg klager te horen dat er significante verschillen waren tussen zijn inkomsten en uitgaven in 2001, 2003, 2004 en 2008-2010. In totaal kwam het verschil neer op zo'n 189.000 euro. De bevoegde commissie voor verificatie van bezittingen nam de zaak over en kwam tot de conclusie dat de verschillen kleiner waren (zo'n 59.000 euro), maar nog steeds zodanig dat de zaak moest worden verwezen naar het gerechtshof ten behoeve van een beoordeling van eventuele inbeslagname. Uiteindelijk werd besloten om een bedrag van 57.000 euro in beslag te nemen.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat art. 6 lid 1 en art. 1 EP EVRM zijn geschonden door de inbeslagname en de daaraan ten grondslag liggende procedure. Het Hof oordeelt dat het hier niet gaat om een strafrechtelijke procedure, maar dat de zaak wel civielrechtelijke trekken heeft, zodat art. 6 lid 1 EVRM van toepassing is. De procedure was er een op tegenspraak voor verschillende rechterlijke instanties, waarbij klager steeds zijn argumenten heeft kunnen presenteren en bewijs heeft kunnen inbrengen. Uiteindelijk is wel de last voor het bewijzen van de herkomst van bepaalde middelen bij klager neergelegd, maar dit is in het licht van het EVRM niet problematisch. De wetgeving hierover was bovendien duidelijk. Klagers recht op een eerlijk proces is dan ook niet geschonden.

Verder was er ook een duidelijke wettelijke grondslag voor de inbeslagname van klagers eigendom. Die inbeslagname diende het legitieme doel van het bestrijden van corruptie en het verzekeren van integriteit in de openbare dienst. De werkzaamheden van het ANI in dit verband zijn ook geprezen door onderdelen van de Raad van Europa en de EU. Relevant is verder dat klager zelf de regelgeving over het aangeven van bezittingen niet heeft gerespecteerd en daardoor de vraag heeft opgeroepen over hun herkomst. De procedure zelf is volgens vastomlijnde regels verlopen en heeft niet de verdenking van strafrechtelijke overtredingen opgeroepen. Dit betekent dat voldoende waarborgen zijn geboden op een terrein waarop Roemenië belangrijke verplichtingen heeft tot optreden. De inbeslagname is daardoor niet in strijd met art. 1 EP EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0524JUD001798518

Zaaknummer: 17985/18

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 1 en EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Radobuljac t. Kroatië (nr. 2), EHRM 17 juni 2025, nr. 38785/18

Een advocaat is nalatig geweest bij het betalen van belastingen en daarom is hem een waarschuwing opgelegd. Hij heeft de staat verzocht het openstaande bedrag te verrekenen met enkele bedragen die de staat op zijn beurt nog verschuldigd was, maar dat verzoek is afgewezen. De staat heeft de verschuldigde bedragen wel betaald, maar heeft ook beslag gelegd op de bankrekening van de advocaat om de openstaande bedragen te kunnen incasseren. Het EHRM acht het niet onredelijk dat de nationale wetgeving niet voorziet in de door de advocaat gewenste verrekeningsmogelijkheid. Art. 1 EP EVRM is hierdoor niet geschonden.

Bij klager – een advocaat – is in 2014 een belastinginspectie uitgevoerd. Daaruit bleek dat hij geen btw, inkomensbelasting en verplichte sociale bijdragen had afgedragen ten bedrage van 3.235 euro. Klager kreeg de waarschuwing dat hij binnen tien dagen alsnog zou moeten betalen op straffe van schorsing van het uitoefenen van zijn beroep. Klager verzocht de autoriteiten om de verschuldigde belastingen te verrekenen met enkele bedragen die nog openstonden voor de staat, maar dat verzoek werd niet gehonoreerd. Wel kreeg klager een boete opgelegd omdat hij niet binnen de termijn de bedragen had betaald. Ook werd besloten om beslag te leggen op klagers bankrekening, waardoor in de periode 2014-2015 het verschuldigde bedrag is verkregen. Andersom heeft de staat de nog te ontvangen bedragen in verschillende fasen in deze periode aan klager uitbetaald.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat het in strijd is met art. 1 EP EVRM om te weigeren om de belastingsschuld te verrekenen met de bedragen die openstonden voor de staat. Het handelen van de staat heeft volgens hem bovendien geleid tot een individuele en excessieve last. Het Hof ziet geen reden om de conclusie van de nationale rechters in twijfel te trekken dat het niet mogelijk was om een belastingsschuld te verrekenen met door de staat te betalen

bedragen als de laatste niets te maken hebben met belastingkwesties. Het Hof overweegt verder dat het weliswaar niet aangaat als de staat zijn verplichtingen niet nakomt, maar dat dat niet rechtvaardigt dat iemand zelf nalatig is als het gaat om belastingbetaling. Klager heeft de door de staat verschuldigde bedragen bovendien allemaal in de relevante periode ontvangen. De staat heeft een ruime margin of appreciation als het gaat om de manier waarop belastingen worden ingevorderd en de wijze waarop dat in dit geval is gebeurd gaat deze margin niet te buiten. Art. 1 EP is dan ook niet geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 17-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0617JUD003878518

Zaaknummer: 38785/18

Wetsartikelen: EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Ravier t. Frankrijk, EHRM 19 juni 2025, nr. 32324/22

Oud-burgemeester Ravier is verkozen tot gemeenteraadslid, maar is vervolgens strafrechtelijk vervolgd wegens verkiezingsfraude. Tegelijkertijd hebben tegenkandidaten bestuursrechtelijk geprocedeerd vanwege de invloed van de vermeende fraude op de verkiezingen. In die procedure heeft de Raad van State Raviers verkiezing nietig verklaard vanwege frauduleuze handeling. De strafzaak loopt nog. Het EHRM overweegt dat de Raad van State de onschuldpresumptie niet heeft geschonden door zijn oordeel over de frauduleuze handelingen, vooral nu dit een term is die ook in de kieswet voorkomt en de Raad van State niet buiten dat domein is getreden. Art. 6 lid 2 EVRM is daarom niet geschonden.

Klager was van 2017 tot 2020 burgemeester van Marseille. Daarna werd hij verkozen tot gemeenteraadslid. Tussen twee verkiezingsrondes werd een vooronderzoek ingesteld tegen hem vanwege onder meer fraude bij stemmen bij volmacht, misbruik van kiezersstemmen en aantasten van de eerlijkheid van de verkiezingen. In verband daarmee is klager gehoord en in hechtenis genomen. Tegelijkertijd hebben niet-gekozen kandidaten procedures ingesteld bij de bestuursrechter, waarbij zij hebben verzocht om nietigverklaring van de verkiezingsuitslag als gevolg van de vermeende verkiezingsfraude. Deze beroepen zijn afgewezen in eerste aanleg, maar de Raad van State oordeelde dat er wel degelijk aanleiding bestond om klagers verkiezing nietig te verklaren vanwege frauduleuze handelingen en hem als maatregel op te leggen dat hij gedurende één jaar onverkiesbaar voor alle verkiezingen zou zijn. De strafrechter heeft klager in 2025 vrijgesproken; het openbaar ministerie is hiertegen in hoger beroep gegaan.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat de uitspraak van de Raad van State in strijd is met de in art. 6 lid 2 EVRM beschermde onschuldpresumptie. Het Hof merkt op dat er niets is in de uitspraak van de Raad van State dat erop wijst dat de Raad van State strafrechtelijke

verantwoordelijkheid toeschrijft aan zijn handelingen. Weliswaar is de term ‘frauduleuze handelingen’ daarin gebruikt, maar dit is geen term die uniek is voor het strafrecht of tot het zuiver strafrechtelijke domein behoort. Het begrip ‘verkiezingsfraude’ staat bovendien ook in de kieswet, die de Raad van State citeert en binnen het domein waarvan het in zijn oordeel blijft. Dit betekent dan ook dat art. 6 lid 2 EVRM niet is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 19-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0619JUD003232422

Zaaknummer: 32324/22

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 2

RECHTSPRAAK

S.O. t. Spanje, EHRM 26 juni 2025, nr. 5742/22

S.O. had voor een borstbesparende operatie een informed-consentformulier ondertekend waarin stond dat zij eventuele variaties in de operatietechniek accepteerde. Tijdens de operatie werd een tepel volledig weggehaald, zonder dat klaagster dat had verwacht en zonder dat dat was besproken. Het Hof merkt op dat iemand zonder medische kennis niet uit het informed-consentformulier had kunnen afleiden dat een tepelverwijdering tot de variaties in operatietechniek behoorde. Tegelijkertijd had dit wel grote gevolgen voor S.O.'s zelfbeeld en seksuele leven. Daaraan hebben de autoriteiten onvoldoende aandacht gegeven, zodat S.O.'s recht op respect voor het privéleven (art. 8 EVRM) is geschonden.

Klaagster werd in 2016 gediagnosticeerd met borstkanker. Ze tekende een informed-consentformulier voor een borstbesparende operatie, maar daarbij werd vervolgens wel een tepel weggehaald. Klaagster heeft daarop een verzoek tot schadevergoeding ingediend, omdat de verwijdering van de tepel niet nodig was geweest om de aanwezige tumoren en lymfeklieren weg te halen. Haar eis werd afgewezen omdat de rechter aannam dat haar toestemming zich had uitgestrekt tot wat in het belang van de 'oncologische veiligheid' werd bevonden. In de informatie die haar was gegeven was bovendien aandacht besteed aan het feit dat tijdens de operatie de operatietactiek kon worden gewijzigd.

Voor het Hof heeft klaagster gesteld dat het verwijderen van de tepel in strijd is met art. 8 EVRM. Het Hof erkent dat de operatie zoals uitgevoerd significante effecten kan hebben gehad op klaagsters fysieke en mentale welzijn, haar zelfbeeld en zelfwaardering, en haar seksuele leven. Dit betekent dat art. 8 EVRM in deze kwestie van toepassing is. Het wettelijk raamwerk voor het geven van geïnformeerde toestemming is in Spanje op orde en in dit geval zijn de regels ook correct toegepast. Tegelijkertijd is klaagster niet specifiek geïnformeerd over het risico van een tepelverwijdering als onderdeel van de operatie. Het Hof merkt op dat het

voor iemand zonder medische kennis niet mogelijk was om op basis van de inhoud van het formulier in te schatten dat een tepelverwijdering behoorde tot de mogelijke onderdelen van de operatie. Zeker nu het in dit geval ging om een borstbesparende operatie, had die informatie specifiek moeten worden gegeven en had ook aandacht moeten worden besteed aan de mogelijke gevolgen daarvan voor klaagsters zelfbeeld en seksuele leven. Ook in de nationale rechterlijke procedures heeft dit ten onrechte geen aandacht gekregen. Art. 8 EVRM is dan ook geschonden door de manier waarop de autoriteiten hebben gereageerd op klaagsters stelling dat in strijd is gehandeld met de gegeven geïnformeerde toestemming.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD000574222

Zaaknummer: 5742/22

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Sagir e.a. t. Griekenland, EHRM 24 juni 2025, nr. 34724/18

Sagir e.a. willen een culturele vereniging van Turkse vrouwen in de prefectuur Xanthi registreren. Dit wordt echter geweigerd omdat de naam misleidend zou zijn en de Turkse minderheid in Griekenland niet als etnische minderheid wordt erkend. Het Hof overweegt dat het behartigen van de belangen van een etnische minderheid niet kan worden gezien als een bedreiging voor de democratische rechtsstaat. Integendeel, erkenning is juist een blijk van pluralisme en van respect voor zelfidentificatie. Nu de weigering niet is ingegeven door het belang van de openbare orde, is deze in strijd met de verenigingsvrijheid van art. 11 EVRM.

Klaagsters zijn lid van de culturele vereniging van Turkse vrouwen in de prefectuur Xanthi. Volgens hun verenigingsstatuten kunnen alleen volwassen vrouwen van Griekse nationaliteit die in Xanthi wonen lid worden. In 2010 hebben klagsters geprobeerd om hun vereniging in te laten schrijven in het lokale verenigingsregister. Dit werd geweigerd omdat de naam van de vereniging misleidend was; die riep het beeld op dat de leden Turks waren in plaats van Grieks met een moslimachtergrond.

Klaagster hebben bij het Hof gesteld dat de weigering van de registratie in strijd is met art. 11 EVRM. De regering heeft aangevoerd dat de voorgestelde naam van de vereniging niet correspondeert met het waarheidsbeginsel en dat deze misleidend is. Gesteld is niet dat de naam een bedreiging zou kunnen vormen voor de openbare orde of de interne rechtsorde. Wel is gebleken dat de staat een noodzaak voelde om onderscheid te maken tussen de erkende moslimminderheid en een niet erkende Turkse minderheid. Het Hof overweegt dat zelfs als de vereniging daadwerkelijk de belangen behartigde van een etnische minderheid in Griekenland, dat niet kan worden gezien als een bedreiging voor de democratische samenleving. Daarnaast is een onderdeel van de democratische samenleving juist pluralisme, een beginsel dat erkenning van en respect voor diversiteit omvat. Bovendien vormt het uitgangspunt van zelfidentificatie een hoeksteen van het internationale recht. Gelet op deze

overwegingen oordeelt het Hof dat de weigering van erkenning van de vereniging in strijd is met art. 11 EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 24-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0624JUD003472418

Zaaknummer: 34724/18

Wetsartikelen: EVRM art. 11

RECHTSPRAAK

Seydi e.a. t. Frankrijk, EHRM 26 juni 2025, nr. 35844/17

Seydi en vijf anderen zijn onderworpen aan identiteitscontroles, die volgens hen waren ingegeven door etnische profilering. Het EHRM stelt vast dat de zaken door de Franse rechters uiterst zorgvuldig zijn beoordeeld en dat zij ook correcte bewijsmaatstaven hebben aangelegd. In vijf van de gevallen is ook niet gebleken van een vermoeden van ongelijke behandeling naar etniciteit. In een zesde geval is dat anders, nu daar uit de concrete omstandigheden – bezien in samenhang met statistisch bewijs over profilering – ‘prima facie’ een geval van etnische profilering is gebleken. Nu daarvoor geen rechtvaardiging is gegeven, is daar art. 8 jo. 14 EVRM geschonden.

Deze zaak gaat over identiteitscontroles die op verschillende momenten en in verschillende Franse gemeenten zijn uitgevoerd bij de zes klagers. Zij zijn van mening dat daarbij sprake is geweest van etnische profilering, maar die stelling is steeds afgewezen. Voor het EHRM hebben zij gesteld dat art. 8 en 14 EVRM zijn geschonden.

Het EHRM gaat allereerst in op de procedurele bescherming die is geboden in verband met de klachten over etnische profilering. Het stelt vast dat de zaken voor drie instanties zijn beoordeeld, die overeenkomende en goed onderbouwde uitspraken hebben gedaan die zijn gebaseerd op een grondig, objectief en afgewogen onderzoek van het aangevoerde bewijs. Daarbij is als uitgangspunt gekozen dat klagers *prima facie* bewijs konden leveren voor een verschil in behandeling, waarna het aan de staat was om hiervoor een rechtvaardiging te geven. Dit *prima facie* bewijs kon worden geleverd op basis van het gelijktijdig bestaan van duidelijke, sterke en samenhangende aanwijzingen, die bijvoorbeeld konden worden gevonden in algemene statistische gegevens, feitelijke omstandigheden bij de controles en verklaringen van derden. Een en ander betekent volgens het Hof dat art. 8 en 14 EVRM in procedureel opzicht niet zijn geschonden.

Over het materiële aspect van de zaak merkt het Hof op dat de Franse wetgeving en

uitvoeringspraktijk geen systemische mankementen laten zien. De toegepaste normen zijn in overeenstemming met de rechtspraak van het EHRM. Concreet kijkend naar de situatie van vijf van de zes klagers, merkt het Hof op dat zij geen *prima facie* bewijs hebben geleverd van een verschil in behandeling. Er was in alle gevallen sprake van een gespannen situatie. Ook is een complicerende factor dat de checks niet schriftelijk zijn vastgelegd en ook niet hebben geresulteerd in een politierapport. Wel heeft het Hof al vastgesteld dat de rechters het beschikbare bewijsmateriaal zorgvuldig hebben beoordeeld en juist daardoor tot de conclusie zijn gekomen dat een verschil in behandeling niet aannemelijk is. Art. 8 jo. 14 EVRM zijn voor deze vijf klagers dan ook niet geschonden.

De zesde klager is drie keer aan een identiteitscheck onderworpen. Hij heeft statistische gegevens overgelegd waaruit blijkt dat een bepaalde groep van de bevolking, waartoe hij behoort, systematisch wordt overgecontroleerd. De drie checks vonden plaats in een tijdvak van tien dagen en twee zelfs op dezelfde dag. Bij een van de checks hebben getuigen verklaard dat klager werd beledigd, dat ongepaste opmerkingen zijn gemaakt over zijn gewicht en dat hij een klap heeft gekregen van een van de agenten. Hoewel deze klager niet expliciet heeft verwezen naar een vergelijkingsgroep die anders zou zijn behandeld dan hij, zijn daarmee – in samenhang met de aangeleverde officiële rapporten en statistieken over etnische profilering – voldoende omstandigheden aanwezig om een vermoeden van discriminatie aan te kunnen nemen. De bewijslast verschuift daarmee naar de regering, maar deze heeft geen objectieve en redelijke rechtvaardiging kunnen geven voor de beslissing om zijn identiteit drie keer te controleren. Dit betekent dat in zijn geval art. 8 jo. 14 EVRM wel zijn geschonden.

Gelet op de rechterlijke toetsing die in alle gevallen heeft plaatsgevonden en de wijze waarop de procedures zijn ingericht en verlopen, concludeert het Hof ten slotte dat ook art. 13 EVRM niet is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 26-06-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0626JUD003584417

Zaaknummer: 35844/17

Wetsartikelen: EVRM art. 8, EVRM art. 13 en EVRM art. 14